

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

24 De pollutione nocturna, in somno contingenti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Sexto quaeritur, Quid dicendum de coniugatis osculantibus, aut amplexantibus se benevolentiae coniugalis causa, si praevideant inde pollutionem ortam, nec tamen eam intendunt, nec probabile periculum incurtunt consentiendi in ea? Respondeo, eos non peccare ad praedictam rationem, quoniam ius habent ad osculandum, & amplexandum se, aut saltem vile est illis mutui amoris signa ostendere: quod verum est, si inter eos coniugium sit iam consummatum, siue matrimonium tantum ratum: nam, ut dicam infra, oscula, & amplexus inter istos sunt liciti, communitate tamen videntur Auctores docere ista inter coniuges esse peccata, quando sunt cum periculo pollutionis inde secuturæ: quod videtur mihi intelligendum, quando illa sunt cum periculo consentiendi pollutioni, non autem quando ista sunt inter coniuges solum mutui amoris, & benevolentiae coniugalis gratia, & pollutio non intenditur, neque est consensus in eam. Et sit honesta causa osculorum, & amplexuum.

Septimo quaeritur, Quid dicendum de eo, qui patitur in se cogitationes rerum turpium, an teneatur eas abijcere eo solum, quod praevideat pollutionem ex eis secuturam, etiam si non intendat illam pollutionem, nec periculum sit consentiendi in eam? Respondeo, idem esse dicendum de cogitationibus, quod dixi de alijs factis, aut rebus, siue causis, ex quibus sequi solet pollutio: nam si ius habemus cogitandi de re turpi, nimirum propter confessiones audiendas, aut conciones habendas, aut lectiones, aut disputationes, aut ob disendum, aut denique ob aliquam causam vilem, vel honestam, tunc non tenemur repellere eas cogitationes, sed licite cogitamus, & tunc pollutio inde secuta, non est voluntaria, sed solum permissa tempore, quo non tenemur eam evitare, & sic non imputatur nobis culpa.

Octavo quaeritur, In his omnibus quae diximus, an quando non adest nobis aliqua probabilis, vel honesta causa faciendi id, ex quo praevideatur pollutio non intenta secutura, teneamur illud evitare, alioqui si non evitamus, an imputetur nobis culpa pollutio, quae praevideatur secutura, licet nec ea intendatur, nec sit periculum consentiendi in eam? Respondeo, tunc nobis imputari culpam eo solum, quod non evitamus id, unde praevideatur secutura, sicut cum permittit mortem sui ipsius eo tempore, quo potest, & debet eam evitare, si permittit eam absque vlla causa probabilis, & iusta, peccat, & est homicida sui. Si autem permittat eam ex causa aliqua iusta, & honesta, licite facit. Exempli causa, cum permittit se mori, vel occidi pro Rege, vel Principe tuum, vel pro servanda patria, vel amico. Sic etiam cum permittit se quispiam pollui ex aliqua iusta causa, vel honesta, non peccat, quoniam non tenetur causam illam vitare. Si tamen permittit sibi pollutionem accidere absque vlla causa iusta, vel honesta, tunc peccat, & in eo pollutio, quae sequitur ex causa illa praevisa, est voluntaria indirecte, quoniam tunc debet eam causam evitare, cum rationem iustam, vel honestam non habuit ad eam causam.

De Pollutione nocturna in somno contingenti.

CAPVT XXIV.

PRIMO quaeritur, An pollutio nocturna in somno contingens sit peccatum secundum se, vel in se? Respondeo, ex communi opinione, eam non esse peccatum in se, vel secundum se. Ita S. Thom. 2. 2. *quest. 154. art. 3.* & Caiet. *ibid.* & Tom. 1. *Opuscul. tract. 22. Sotus in 4. Diff. 12. q. 1. art. 7.* Maior in 4. *Diff. 9. q. 2.* Nauar. *cap. 16. num. 8.* & communitate omnes volunt dicere, quod pollutio quatenus accidit in somno, non est secundum se, vel in se voluntaria, & ita non est in se peccatum, sed quatenus fuit in causa voluntaria, nimirum in vigilia antecedenti, quoniam tunc in causa, in qua fuit voluntaria, imputatur culpa sicut ca-

terae actiones, quae in somno contingunt, ut sunt voluntariae in causa, possunt esse laudabiles & vituperabiles, licet ut in somno contingunt, laudem, aut vituperationem non habeant. V. g. pollutio nocturna, si fuit ante somnum intenta, vel procurata in aliqua causa ad eam ordinata, vel ex sua natura, vel intentione eius, qui somnum cepit, tunc est mala. Item si in vigilia fuit deliberatum desiderium, ut in somno accideret pollutio: Item si ante somnum non fuit intenta, post somnum vero approbatur, & placet, tunc est etiam mala, ut ait communis opinio, sicut si approbaretur, & placeret alicui homicidium, quod fecit dormiendo, aut perurium, aut mendacium, quod dixit in somno, tunc eo ipso quod approbaretur in vigilia, inciperet culpa imputari.

Secundo quaeritur, Quomodo non pollutio nocturna in somno contingens, cum fuerit ante somnum intenta, incipiat culpa imputari, an quando accidit in somno, an quando in vigilia datur causa, ut in somno proveniat? Ratio dubitandi est, quoniam si quando datur occasio, imputatur culpa, contra est, quia data semel occasione, potest accedere, ut pollutio non accidat impedita alijs ex causis: Item fieri potest, ut is, qui dedit causam, postea resipiscat, antequam dormiat, & doleat, quod causam dederit, & nihilominus in somno pollutio contingat. Respondeo, quod pollutio in somno contingens imputatur culpa secundum affectum, & voluntatem, is enim, qui dedit causam in vigilia, eo ipso, siue eveniat pollutio facta, siue non, reus est pollutionis, non secundum rem, quia nondum est re pollutus, sed secundum affectum, & ita si, antequam dormiat, doleat contritionem habens, tunc pollutio in somno secuta non imputatur culpa, sed sequitur tanquam effectus quidam naturalis, non tamen tanquam effectus male voluntatis, quae per penitentiam mutata resipiscit, & ita ille, qui resipiscit, peccavit secundum affectum, quem habuit pollutionis: sicut si quis proijceret telum ut aliquem occidat, & antequam perveniat telum ad eum, per penitentiam dolet, & resipiscit, tunc mors eius hominis imputatur illi in priori malo affectu occidendi, & reus est homicidij secundum affectum illum malum occidendi, quem habuit, licet postea mors alterius sit secuta ex actu teli tanquam causa naturali, naturaliter summi effectum producente nobis iniuri, aut voluntate nostra mutata.

Tercio quaeritur, An desiderare pollutionem in somno contingentem, ut natura lenetur, vel sanetur, non intendendo pollutionem ipsam, nec aliquid adhibendo, ut pollutio in somno sequatur, sit peccatum? Duae sunt opiniones, Prima asserentium, esse licitum hoc desiderium. Sic Nauar. *cap. 16. num. 7.* & probat multis rationibus. Sic etiam videtur sentire Siluester in *verb. Pollutio*, Angelus *eodem verb. num. 2.* Tabien. *verb. Communicare. §. 28.* & citat Rosellam. Sic Antonin. *par. 2. Tit. 6. cap. 3.* Secunda opinio est aliorum asserentium, non esse licitum. Sic Palud. 4. *Diff. 8. q. 3.* Adrian. 4. *q. 4. de Euchar. Sotus 4. Diff. 12. q. 4. art. 4.* Medina 12. *q. 74. art. 6.* Mihi probabilior videtur haec opinio secunda: quoniam pollutio est mala ex obiecto suo, & natura, ergo sicut non est licitum mihi desiderare, ut occidam alium in somno ob hereditatem consequendam, vel ob salutem, & liberationem alicuius, sic non est mihi licitum desiderare, ut in somno polluar ob salutem, vel ob levamen naturae. Item licitum est mihi desiderare levamen naturae, vel salutem, sicut licitum est desiderare hereditatem, vel victoriam, vel filium, non tamen desiderare mortem alicuius vel bellum iniustum, vel fornicationem, aut adulterium, ut consequar hereditatem, vel victoriam, vel filium. Item quod ex obiecto suo est malum, non desideretur futurum ad dandam eleemosynam, ex his patet solutio ad argumenta Nauarri, quae nihil probant.

Quarto quaeritur, An sit licitum alicui approbare pollutionem praeteritam, quae in somno contingit, & delectatur in ea ob levamen naturae, & salutem corporis? Duae sunt opiniones, Prima asserentium esse licitum. Sic Siluest. Angelus, Antoninus, Tabien. *ubi supra*, & Nauar. supponit

hanc sententiam ut certam, & dicit eam esse S. Thom. 4. Dist. 9. q. 1. art. 4. ad quintum, & Palud. in 4. Dist. 9. q. 3. & Adrian. in 4. q. 4. de Euchar. Opinio secunda est allerentium, non esse licitum. Ita Sotus, & Medina ubi supra.

In hac re dico, hanc secundam opinionem esse probabilem; quoniam pollutio ex natura sua est mala, ergo non licite approbatur ob bonum finem. Item alioqui licitum esset delectari in homicidio facto in somno ob hereditatem inde nobis subsecutam, aut in bello iniusto ignoranter facto ob victoriam inde partam. Item licitum esset delectari in copula incestuosa, vel sacrilega, vel adulterina facta, vel ignoranter, vel in ebrietate ob filium inde subsecutum; quae tamen non sunt allerenda. Item argumentum Nauarri solum probat esse licitum mihi delectari in salute corporis, vel leuamine nature, & hoc nos etiam concedimus, sicut licite quis delectatur in hereditate, vel victoria, vel filio sibi nato ex adulterio, non tamen licite delectari potest in ipso adulterio, & hoc est quod dicere voluerunt S. Thomas, Palud. & Adrianus.

Quinto quaeritur, An sit peccatum pollutio, quae incipit in somno, & in vigilia pericitur? Respondeo, non esse peccatum, quando illi voluntas non consentit, postquam homo excitatur à somno, & pollutio in somno ea ista continuatur, quia tunc naturaliter continuatur illa pollutio, quae naturaliter incipit in somno. Si tamen homo expergefactus à somno consentit pollutioni, quae continuatur in vigilia, tunc erit peccatum, quoniam pollutio, quae coepit naturaliter, incipit esse voluntaria, cum ei consensus praebet post somnum. Sic communis opinio. Nauar. cap. 16. num. 8.

Sexto quaeritur, Quid dicendum de pollutione, quae incipit in vigilia post somnum in homine recenter excitato in primis; saepe non est mortale peccatum, sed tantum veniale, quoniam saepe in homine sic expergefacto non est plena deliberatio, nec plenum rationis iudicium. Item aliquando accidit, ut huiusmodi pollutio contingat, quia semen in somno decisum est, licet in vigilia erigatur, continuatur enim tunc effusio seminis cum decisione eius, decisum vero semen difficile impeditur potest, ne emittatur. Sic communis opinio, & Nauar. cap. 16. num. 8.

Septimo quaeritur, An pollutio nocturna, quae ante somnum prauidetur securura in somno, imputetur culpae, si non euitatur id, in quo, & ex quo prauidetur securura? Respondeo, in hoc esse eandem regulam seruandam quam proposuimus supra de causa, in qua, & ex qua securura prauidetur pollutio in vigilia: nam pollutio quando non est intenta, aut voluntaria in se, aut directe, sed solum indirecte, tunc siue sit in vigilia, siue in somno, ideò imputatur culpae, quoniam est voluntaria in alio. Vnde sequitur secundum Caietanum tom. 1. Opuscul. tract. 22. quòd tunc pollutio nocturna prauius in causa, imputatur culpae, si causam eam non vitamus, quam tenemur vitare: quoniam tunc est indirecte voluntaria. Si tamen prauidetur in causa, quam non tenemur vitare, tunc solum erit permilla, non autem voluntaria. Et in hoc est communis opinio. Tota difficultas est, quando non tenemur vitare id, ex quo probabiliter timetur securura pollutio nocturna, an eo solum, ex quo timetur securura. Dico in primis. Non obligamur abstinere ab eo, ad quod ius aliquod, vel aliquam causam honestam, & utilem nobis, vel alijs habemus. Exempli gratia, non tenemur abstinere à cibo, & potu, vel à tali genere cibi, & potus, licet videamus probabiliter secururam pollutionem nocturnam, si eo cibo, vel potu indigemus, vel si ille cibus, & potus nobis est utilis, vel si eo cibo, & potu vitamur secundum morem patriae, vel aliorum, cum quibus epulamur. Item non obligamur iacere sic, vel sic in lecto, vel non iacere, licet videamus pollutionem nocturnam secururam ex tali corporis situ, si eo indigemus, vel si ille situs est nobis utilis, vel si eo vitamur bona fide, & animo, quoniam ceteri sic dormiunt, vel iacent in lecto, vel eo vitamur, ne aperiamus locum scrupulis, & anxijis cogitationibus

mentis. Item non tenemur à lecto surgere, vel à maiori somno eo tempore abstinere, si id facimus ex aliqua praedicta causa. Haec colliguntur ex Soto, Caietano, Nauarro, & alijs ubi supra.

Deinde, si nulla adesset iusta causa, aut utilitas, aut honestas ad faciendum id, unde securura probabiliter prauidetur nocturna pollutio, tunc mihi videtur, quòd imputatur culpae, nisi euitemus id, unde probabiliter securura prauidetur, quoniam pollutio in suo obiecto mala est, ergo est peccatum, quòd est indirecte voluntaria; sed in casu praedicto esset voluntaria indirecte, quoniam possumus, & debemus vitare illam causam, cum prauidemus illam pollutionem secururam ex ea. Item, quoniam eadem ratione imputantur culpae mala, quae prauidetur futura in ebrietate, aut in somno, si non euitatur causa, ad quam nullum ius habemus. Dices; pollutio secundum se non est mala. Dico, esse secundum se malam, hoc est malam ex suo obiecto, licet quando indirecte solum sequitur, desinat esse mala, si non tenemur eam euitare, euitando id, unde securura est sed mala non desinit esse, si nullum ius habemus faciendi id, unde creditur securura, sicut supra diximus, & probauimus exemplis.

Octauo quaeritur, An pollutio nocturna imputetur culpae, quoties sequitur ex aliqua causa antecedenti, in qua peccauimus? In hac re videntur esse duae opiniones. Prima allerentium, omnem pollutionem prauientem ex causa aliqua venialiter mala, esse culpam venialem; prauientem vero ex causa mortaliter mala, esse mortalem culpam. Ita videtur sentire Sotus in 4. Dist. 12. q. 1. art. 7. Ledesina in 4. par. 1. q. 21. art. 7. Corduben De ignorantia lib. 2. q. 13. in fine. Et hinc sententiae videntur accedere S. Thomas 3. par. 9. 60. art. 7. & veteres Theologi in 4. Dist. 9. & Dist. 12. Bonauent. Richard. Alex. Albert.

Opinio secunda est allerentium, non semper esse peccatum, licet fuerit peccatum in causa antecedenti. Sic Palud. in 4. Dist. 9. 3. Maior in 4. Dist. 9. par. 2. Nauar. cap. 16. num. 8. Respondeo, Primo, quoties nocturna pollutio non est prauius in causa antecedenti, nec potuit praedicti, tunc licet peccatum sit in causa, non ideò pollutio est peccatum, & hoc est quod voluit secunda opinio, & in hoc non puto dicturos oppositum Auctores primae opinionis, v. g. peccat quis in dormiendo, nimirum quia plus, quam par est, dormiuit, aut quia contra superioris praecceptum dormiuit, dormiendo pollutur, non ideò peccat est pollutio, si prauius non fuit directe, aut indirecte. Item peccat quis comedendo, vel quia comedit contra praecceptum superioris, aut plus iusto, & non prauidetur pollutionem secururam in somno, & tamen ex cibo securura est, non ideò peccatum est pollutio; quoniam pollutio nocturna, ut sit peccatum, debet esse intenta vel secundum se, vel in alio, at in praedicto casu non est vilo modo intenta, quoniam nullo modo est prauius, ergo non est peccatum. Item quoniam talis pollutio sequitur ut effectus naturalis ex causis, non ut voluntarius aliquo modo, siquidem non est prauius talis effectus. Secundo quando pollutio nocturna prauidetur securura ex causa, tunc talis est culpa in pollutione, qualis est in causa, & hoc est, quòd dicere voluit prima opinio, & in hoc credo non contradicuros Auctores secundae opinionis, quoniam tunc cum prauidetur in causa, & causa sit culpabilis, tenemur eam causam vitare, quòd si non facimus, tunc non solum peccamus in ea, quòd causam illam non vitamus, sed etiam illa pollutio, quae ex causa illa securura prauidetur, nobis culpae imputatur. Quares, quò modo verum sit, quòd ait prima opinio, quòd pollutio nocturna est peccatum mortale, quando fuit causa eius peccatum mortale, & quòd tunc est veniale peccatum, quando in causa eius fuit solum veniale peccatum? Respondeo, hoc quòd ait prima opinio, veritatem habere iuxta id, quòd dixi, nimirum, si pollutio nocturna fuit in causa prauius, perfecta quadam, & deliberata plena prauiusione, tunc pollutio nocturna est peccatum mortale: quoniam in causa fuit peccatum mortale, nempe perfecta, & plena deliberata prauiusio.

Si verò pollutio fuit in causa prauis, prauisone quadam imperfecta, & non plene deliberata, tunc pollutio nocturna est peccatum veniale, quoniam in causa, ubi fuit prauis, & consequenter intenta, solum fuit veniale peccatum.

Nono quartus, An maritus, qui incipit actum copulæ cum vxore ante complementum coitus, licet possit se subtrahere à coitu, ne seminet, & ne proles concipiatur? Dux sunt opiniones, Prima asserentium, posse maritum licite id facere, dummodo id quoque velit vxor, & dummodo non sit probabile periculum in se, vel in vxore effundendi semen extra vas femininum naturale, altera enim harum conditionum deficiente, nõ esse licitum, sed potius peccatum mortale. Sic sequit Palud. in 4. Dist. 9. quæst. 2. & hoc sentit probabile Angelus verb. *Debitum conjugale num. 7.* Armill. eod. verb. num. 9. præsertim cum id sit rationabili aliqua causa, nimirum quoniam maritus est pauper, nec potest multos filios alere commode, & ita nollet plures filios generare, ac ne plures generet, inchoatum coitum relinquit, non enim tunc maritus tenetur inceptum actum coitus complere vice ad femininam, petente vxore, vt compleat. Secunda est opinio asserentium, esse peccatum mortale inchoatum coitum relinquire. Sic Rosell. & Siluest. verb. *Debitum conjugale q. 7.* & probant ex cap. *Aliquando 32. quæst. 2.* sed illud caput solum loquitur de procurante abortum, vel adhibente venena sterilitatis, & de effundente semen extra vas vxoris naturale.

In hæc dico, Primo, certum est apud omnes esse mortale peccatum, inchoatum coitum relinquire non consentiente vxore: secundo etiam citra periculum effundendi semen videtur peccatum, relinquire femininam per se loquendo, quoniam coitus in coniugibus est ordinatus à natura ad proles generationem, ergo contra naturam est, coitum impedire, proles generationem. Dices, & licitum est coniugibus coire ad vitandam fornicationem, vt est communis opinio Doctorum. Item licitum est coire ad reddendam debitum coniugi, ergo non obligatur coniux consummare coitum per femininam, ad proles generationem. Respondet, licitum esse quod assumitur in argumento: sed non licet inde colligere, quod licitum sit coniugi inchoatum coitum relinquire impediendo generationem proles, & impedire, id est, relinqueret coitum, ne seminet.

Tertio, ob istam aliquam causam potest conjugalis coitus inceptus relinqui ante femininam, nimirum si sit periculum vite graue superueniens, postquam inceptus est coitus, aut si commode compleri non potest ob vrgentem aliquam causam superuenientem. Sequitur ex dictis, minus esse licitum vxori, si statim post coitum procuret semen emittere, ne filios concipiat, quoniam est contra naturam, hoc enim esset procurare, vt naturalis ad prolem institutus ordo, & cursus impediatur.

De oculis, amplexibus, & tactibus libidinosis.

CAPVT XXV.

Primo notandum, tactus inter feminam, & marem alios impudicos, & libidinosis ex suo obiecto, alios ex intentione ventis illis ex eo, quod ordinat eos tactus ad luxuriam. Tactus impudici ex suo obiecto sunt ij, qui sunt in ijs partibus, quas natura instituit ad prolem generandam: Ceteri verò tactus possunt esse impudici ex mala intentione, vel abusu ventis illis tactibus, vt si ordinat eos ad libidinem, vel vitur eis ex animo libidinosis, & impudico. Hæc est eorum omnium sententia, & infra apparebit.

Secundo notandum, certum esse apud omnes Auctores, tactus eos, qui sunt impudici ex sua natura, vel qui sunt libidinosis ob libidinofam intentionem, & animum tangentis, esse peccata mortalia ex se, vel ob malam intentionem, & hoc patet, quoniam sunt luxuriosi tactus, vel ex obiecto, & natura, vel ex intentione hominis tangentis.

Tertio notandum, certum esse apud omnes, oscula, & amplexus, & alios tactus, qui nõ sunt libidinosis ex obiecto, & natura sua, non esse peccatum secundum se. Sic S. Thom. 2. 2. quæst. 154. art. 4. communiter receptus, quoniam hæc omnia possunt esse inter homines, vt signa mutue benevolentie, familiaritatis, cognationis, amicitie, pacis, & debiti obsequij secundum patriæ, & provincie consuetudinem, & tunc sunt licita, & honesta. Tota difficultas in eo consistit, An hæc prædicta, cum sunt solum ob delectationem sensus, quæ percipitur ex tactu in osculando, amplexando, vel tangendo absque alio fine, & animo luxurie, siue libidinis, sint libidinosa, & eo ipso peccata mortalia, an verò sint solum peccata, & libidinosa, eo quod fiant ex intentione hominis ordinatis illa ad aliquam luxurie speciem? Dux sunt opiniones, vna est asserentium, non esse libidinosa, aut peccata, nisi ob intentionem ordinantis ea ad libidinem, aut ob probabile periculum consentiendi in aliquo coitu, vel cogitatione, vel delectatione luxuriosa, vel ob probabile periculum incidendi in aliquam voluntariam pollutionem. Sic Martin. q. 2. de Temperantia.

Altera est opinio asserentium, ista esse libidinosa, & eo ipso peccata, eo solum, quod fiant ob delectationem, quæ percipitur tactu absque vlla alia intentione luxurie, & etiam absque periculo incurrendi in pollutionem, voluntariam. Ita Caiet. 2. 2. q. 154. art. 4. Sotus 4. Dist. 24. q. 1. art. 2. Anton. 2. par. tit. 2. cap. 1. Tabien. verb. *Osculum, & cogitatio morosa tit. 8.* Armilla verb. *Osculum, & Impudicitia num. 1.* Siluest. verb. *Delectatio q. 5.*

Hæc opinio est vera, & sequenda, quoniam contra naturam est vti illis tactibus solum propter delectationem, quæ percipitur sensu: nam istam delectationem natura instituit, vt medium ordinatum ad proles generationem, vt facilius esset coitus ad legitimam prolem procreandam.

Obijcies: Delectatio est bona, vel mala quatenus bonam, vel malam operationem sequitur, quoniam delectatio semper est comes alicuius operationis: at oscula, amplexus, & tactus secundum se sunt indifferentia, ergo delectatio, quæ sequitur ex eis, erit indifferens, & secundum se, & bona, & mala pro bona, & mala intentione hominis? Respondet Caietanus, oscula, amplexus, & tactus secundum se esse indifferentia, at verò si fiant ob solam delectationem, quæ sensu percipitur, esse libidinosa, & consequenter peccata. Certe hoc dictum Caietani videtur seuerius, quamuis Caiet. putet se loqui iuxta sensum, & mentem S. Thom. qu. 154. art. 4. Ego dicerem, oscula, amplexus, & tactus, tunc esse libidinosa, & consequenter peccata mortalia secundum se, quando fiunt ob delectationem capiendam ex eis, qualis capi solet anteedens, vel comitans, vel consequens copulam. Et hoc est fortassis, quod loco citato dicere voluit S. Thomas, & sic intelligit, & explicat eum Natur. de Penit.

Primo queritur, An colloqui cum femina, aspicere illam pulchram, audire sermones, qui de feminis referuntur, vt pulchra sunt, si ista fiant ob solam delectationem quæ sensu percipitur, nimirum audiendo, colloquendo, aspiciendo absque vlla alia intentione libidinis, & sine vilo periculo voluntariae pollutionis, aut alterius luxurie, sint peccata; an verò sint licita, & solum sint peccata luxurie ob intentionem malam, vel periculum consensus in peccatum libidinis? Caiet. in *summa verb. Impudicitia*, & Armill. eod. verb. num. 1. aiunt, esse diuersam rationem de visu, auditu, & verbo, atque de tactu, quoniam, inquit, visus, auditus, & verba non sunt à natura ordinata ad coitum; & ideo aspectus, auditus, & colloquia de feminis ob solam delectationem, quæ percipitur audiendo, colloquendo, aspiciendo, non sunt peccata, si non adsit vel mala intentio, vel probabile periculum incidendi in aliquam luxuriam: at oscula, amplexus, & tactus natura instituit ad coitum, & ideo illicita sunt, nisi fiant propter coitum conjugalem, aut ob alium bonum finem. Probabilis est opinio ista. Sed est aduertendum, esse aliquos aspectus impeditos ex se, nimirum si quis aspiciat pudenda, vel